

СТАНОВИЩЕ

за дисертацията на **Биляна Цветанова Цветкова** на тема: „Ролята на публичната комуникация във функционирането на небанковия финансов сектор”, зачислена със заповед № РД20-301/д3. 02.2014 г., представена за присъждане на образователната и научна степен „Доктор” в професионалното направление: 3.5. „Обществени комуникации и информационни науки“ (Журналистика - Връзки с обществеността)

Рецензент: проф дфн Милко Петров, научен ръководител

Живеем във време на големи обществени трансформации в национален и световен план. Промяната на обществените структури, на фундаментални форми на разпределение на труда и капитала, на обмена на стоки, услуги и финанси , налага овладяването на новите правила на социален и стопански живот. Компенсиращите усилия на българското общество да се включи в общеевропейския икономически и финансов ред налагат и овладяването от обществото ни като цяло и от всеки отделен индивид на нови и ефективни правила на финансово общуване, прогностика и дисциплина, скъсване с ориенталската безгрижност и социалното благодушие и всеопрощаването на инертността и безотговорността. Именно затова в този преломен момент е особено важно проучването, осмислянето и научното предвиждане на аспектите на публичната комуникация в небанковия финансов сектор, на възможностите да се представя , оценява и прогнозира обществената стойност на всяка стъпка в тази бурно развиваща се сфера на обществените услуги и дейности. Непознаването на правилата на играта от обществото и от отделния индивид често ги остава незащитени/незапознати и така се намаляват възможностите на социума да се образова, развива и съвместно да постига убедителни резултати в създаването на съвместния обществен продукт. В този смисъл актуалността на предлагания труд е безспорна и е част от едно отговорно обществено усилие да разберем света ,в който съществуваме и който трябва разумно да развиваме в името на общото благо.

Докторантката Биляна Цветкова ни представя дисертационен труд в обем от 220 страници, придружен с приложения от 83 стр. Ползваните източници включват 140 заглавия на български, английски и немски език и те включват както научни монографии и статии, така и документи –

публични и непублични, концепции, стратегии, проучвания и препоръки – от европейските и световните финансови институции, което говори за отлично овладяване на документалната база на изследвания проблем.

Дисертационният труд се състои от увод, три глави, заключение и две приложения.

Методите на изследване са съобразени с целите на изследването. Те включват дескриптивен анализ и статистически данни, които се определят от аспектите на разглежданата тема. Като следващ метод се обособява използването на самостоятелен и сравнителен анализ на непублични документи, чрез които да се открият европейски PR практики от съществено значение за небанковата финансова грамотност, приложими и към български условия. Приложен е и качествен метод - дълбочинни интервюта с експерти и потребители-неспециалисти, които покриват подтемите на цялото изследване и по емпиричен път доказват резултатите от него.

Първата глава, „Финансовата грамотност и комуникации - част от ефективната потребителска защита“, въвежда в темата, като разработва описателно основните компоненти, които допринасят за изграждане на професионален поглед към нивото на финансова грамотност, публичната комуникация и техниките на финансовия PR, съобразен със спецификата на небанковия финансов сектор. Направен е критичен преглед на теоретичното съдържание на понятията „публична комуникация“ и „връзки с обществеността“ и корелативните им аспекти, като по-специално се обръща внимание на частта от финансовия PR, която формира професията „Връзки с инвеститорите“ (от англ. – investor relations (IR)). Тази професия е единствено приложима към небанковия сектор, поради което за пръв път се извежда работната дефиниция за “небанков PR“ или – „инвестиционен PR“ (наречен така поради дейността, насочена към един от трите пазара, които обхваща секторът)

Във втора глава на дисертацията авторката Биляна Цветкова анализира и сравнява актуални медийни концепции, изготвени от професионалисти по PR в небанковия сектор в Европа, като се опира на анализа на непублични документи. Изследването, озаглавено „Сравнителен анализ на европейски концепции за външни комуникации в небанковия сектор“, предлага микроанализ на актуалната политическа и икономическа обстановка на ситуацията в България и предлага решения за нуждата у нас от действена и широко популяризирана финансова грамотност в небанковия финансов сектор. Тук авторката предлага своите хипотези за ефективно използване на PR науката и основателно авторката подчертава и доказва, че нейното ефективно и адаптирано към нуждите на поставените цели поведение на националните институции би спомогнала

за управлението на евентуалните рискове във финансовата сфера в наши дни.

Третата глава на дисертацията очертава реалната ситуация на финансовата грамотност у нас, въз основа на емпирично проучване , и предлага мерки за защита на потребителите на небанкови финансови услуги. Предложенията за разработването на национална стратегия за финансова грамотност и защита на потребителите , за създаването на финансов омбудсман като гарант за защита на потребителите в извънсъдебни спорове с доставчиците на финансови услуги , предложени от докторантката са особено ценни и аргументирани. Тяхното адекватно възприемане от обществените и политическите институции навреме само би спомогнало за оздравяването на финансовия климат и предотвратяването на нежелани финансови сринове и кризи, на които често сме поставени в положението на безпомощни наблюдатели на разиграваци се зад кулисите обществени и финансови баталии.

Дисертацията е написана на ясен и прецизен език, авторефератът отговаря на научните изисквания, формулираните научни приноси са защитени, налице са и необходимия брой публикации по темата на дисертацията.

Препоръките и бележките ми биха били към по-детайлно разработване на предложенията и мненията, изразени в дълбочинните интервюта със специалисти и неспециалисти и по –мащабното извличане от тях на ползотворни идеи за разгръщането на пълноценната финансова грамотност на потребителите и по-активното включване в нейното изграждане на структурите на формиращото се гражданско общество, което все още реагира на последствията , но трудно успява да диагностицира причините за повечето проблеми в тази сфера. Но това е болен проблем на цялото ни общество и ми се иска да вярвам , че в следващи публикации авторката ще продължи разработката си и в тази посока.

Всичко изложено дотук ми дава основание убедено да препоръчам на уважаемото научно жури да присъди образователната и научна степен „доктор“ на Биляна Цветанова Цветкова в професионалното направление 3.5. Обществени комуникации и информационни науки , направление Журналистика – Връзки с обществеността.

София 18.06.2017 г.

проф дфн Милко Петров